



05.02.2021

Literaturoznawstwo

**Krytyka teatralna i krytycy. Studia o krytyce drugiej połowy XIX i początku XX wieku**

Autor/Redaktor: Sobiecka Anna, Anna Renata Podstawka

Wydawnictwo:: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej w Słupsku

ISBN: 978-83-7467-329-7

---

Monografia zatytułowana Krytyka teatralna i krytycy. Studia o krytyce drugiej połowy XIX i początku XX wieku wpisuje się w kierunki poszukiwań typowe dla najnowszych badań krytycznoteatralnych.

Na pracę składają się artykuły oraz omówienia dwóch autorek poświęcone wybranym przedstawicielom i zjawiskom należącym do nurtu polskiej krytyki teatralnej drugiej połowy XIX oraz pierwszych dekad XX wieku, będące efektem kilkuletnich poszukiwań indywidualnych. Uzupełnieniem obserwacji pozostaje wybór tekstów źródłowych związany bezpośrednio z omawianymi krytykami bądź tematami. Charakterystyka czołowych oraz mniej znanych krytyków i recenzentów ośrodków teatralnych – warszawskiego, krakowskiego, lwowskiego – stanowi zarazem próbę odpowiedzi na pytanie o kondycję polskiej krytyki teatralnej omawianego okresu, a także wgląd w polską myśl krytycznoteatralną przełomu XIX i XX stulecia. (Fragment Wstępu)

**Spis treści**

Wstęp 5

**Krytyka i krytycy drugiej połowy XIX wieku**

1. W kręgu „Przeglądu Tygodniowego” (1866-1876) 13
  - 1.1. Felietonistyka teatralna Józefa Kotarbińskiego (A. Sobiecka) 13
  - 1.2. Młodzi pozytywiści wobec dramatu obcego (A. Sobiecka) 35
  - 1.3. Rubryki teatralne „Przeglądu Tygodniowego” (A. Sobiecka) 51
2. Dyskursy krytyczne Michała Bałuckiego (A. Sobiecka) 73

**Krytyka i krytycy przełomu XIX i XX wieku**

1. Władysław Bukowiński – krytyk zapomniany (A. Podstawka) 101
2. Recepcja nowych modeli dramatu i teatru w krytyce teatralnej Jana Augusta Kisielewskiego (A. Podstawka) 129

3. Tadeusza Micińskiego myślenie teatrem (A. Sobiecka) 151
4. Działalność krytycznoteatralna Macieja Szukiewicza (A. Podstawka) 171

### **Dwugłos o Kasprowiczu**

1. Recenzje teatralne Jana Kasprowicza (A. Sobiecka) 205
2. Kasprowiczowska wizja teatru (A. Podstawka) 229

### **Teksty źródłowe (wybór)**

#### **1. W kręgu „Przeglądu Tygodniowego” (1866-1876) 255**

- Miron [Aleksander Michaux], O teatrze i Szekspirze (rzuty pióra) (1868) 255  
Józef Kotarbiński, Przegląd teatralny. Kilka słów o repertuarze. Wystąpienia p. Kwiatyńskiej (1871) 261  
Aleksander Świętochowski, Aktoromania (1871) 263  
Anonim, Reżyseria (1872) 266  
Józef Kotarbiński, Przegląd teatralny. Kilka słów o istocie sztuki aktorskiej. Występ p. Bolesława Leszczyńskiego, artysty dramatycznego Krakowskiego Teatru, w 5-tym akcie tragedii Szekspira „Otello” (1872) 270

#### **2. Michał Bałucki 279**

- Sardou czy Ibsen? (?) 279  
O różnych modach w literaturze powieściowej (1894) 281  
Teatr dawny a dzisiejszy (1894) 290  
Projekt Teatryków Ludowych (1894) 295

#### **3. Władysław Bukowiński 299**

- Z teatru. „Dzika kaczka”. Dramat w 5 aktach Henryka Ibsena. Przedstawienie dramatyczne Miłośników sceny na rzecz Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności (1899) 299  
Przegląd teatralny. Michał Bałucki: „Blagierzy”, komedia w 4 aktach. Wznowienie „Zbójców” Schillera i „Otella” Shakespeare’a (1901) 300  
Przybyszewski Stanisław, „Matka”, dramat w IV aktach (1903) 304  
Wrażenia teatralne (1909) 306

#### **4. Jan August Kisielewski 321**

- „Salome” Oscara Wilde’a (1901) 321  
O „Japończykach” w teatrze. Przed odczytem (1902) 322  
Panmusaion (1904) 326  
„Widma” Henryka Ibsena (1904) 329

#### **5. Tadeusz Miciński 341**

- Teatr świątynia (1905) 341  
Znaczenie rytmu (1911) 344  
Uwaga dla teatrów (1927) 352

**6. Maciej Szukiewicz 355**

Dokoła teatru (1918) 355

O dublurach w teatrze słów kilkoro i tyleż o jednoaktówkach (1926) 358

Z teatru im. Słowackiego. „Dziady”, część IV w układzie St. Wyspiańskiego.

„Hanusia” Gerharta Hauptmanna, przekład Marii Konopnickiej. Reżyser Józef Sosnowski (1926) 361

Z teatru im. Słowackiego. „Cyrano de Bergerac”, komedia bohatera w 5 aktach Edmunda Rostanda. Przekład Marii Konopnickiej i Włodzimierza Zagórskiego.

Reżyser Józef Sosnowski. Muzyka Kazimierza Meyerholda. Nowe dekoracje Bolesława Kudewicza (1927) 365

Rzut oka na ubiegły sezon teatralny 1927-1928 (1928) 368

O teatr popularny (ludowy i amatorski) (1928) 371

**7. Jan Kasprowicz 381**

Teatr (1890) 381

Z teatru. „Miłostki” („Liebeleien”), komedia w trzech aktach Artura Schnitzlera (1896) 384

Teatr krakowski (1898) 386

Z teatru (1902) 387

Z teatru („Jan Gabriel Borkman”, dramat w 4 aktach Henryka Ibsena) (1903) 390

Organizacja i program Teatru Narodowego w Warszawie [wypowiedź w ankiecie] (1925) 393

Zasady modernizacji tekstów źródłowych 399

Wykaz pierwodruków 401

Noty o autorkach 403

Spis ilustracji 405

Bibliografia (wybór) 409

Summary 413

Indeks nazwisk 415

---

Rok publikacji: 2021

Strony: 432, B5

Linki:

- <https://wydawnictwo.apsl.edu.pl/filologia-polska/234-krytyka-teatralna-i-krytycy-studia-o-krytyce-drugiej-polowy-xix-i-poczatku-xx-wieku.html>

Słowa kluczowe: krytyka teatralna, Młoda Polska, druga połowa XIX wieku, krytyka artystyczna, literaturoznawstwo